

умови й органічні складові успішного функціонування суспільства й держави в цілому.

Список бібліографічних посилань:

1. Юридична психологія: підручник / за заг. Редакцією О. М. Бандурки. Харків: Майдан, 2018. 684 с.

2. Варій М. Й. Психологія: Навчальний посібник / Для студ. вищ. навч.закладів. К.: «Центр учбової літератури». 2007. 288 с.

УДК: 159. 92

Вікторія В'ячеславівна ДОЦЕНКО,

доцент кафедри педагогіки та психології Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-7757-2793>

ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОСОБИСТОСТІ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

Основу життя сучасного суспільства складає інформаційний простір зі стрімким розвитком, удосконаленням і поширенням в усі сфери життєдіяльності людини електронних інформаційних технологій. Домінування інформатизації актуалізує низку технологічних і соціальних ризиків та проблем для сталого психічного розвитку особистості, а саме: адаптація особи до процесів динамічного зростання обсягів інформації; трансформація міжособистісних відносин і комунікацій; поява нового різновиду протиправної поведінки – злочинів у сфері використання комп'ютерних технологій; розвиток залежності від віртуальної реальності (інтернет-залежність); формування ізольованих від суспільних інтересів віртуальних інтернет-співтовариств; масове «глибоке занурення» в інформаційний контент; вплив на масову свідомість тощо.

Як навчитися орієнтуватися в умовах надмірного потоку інформації? Як протистояти інформаційному шуму? Як забезпечити інформаційну безпеку як окремій особистості так суспільству і державі в цілому? При цьому, під інформаційно безпекою особистості ми розуміємо не лише захист персональних даних, а й захищеність психіки від надмірного споживання інформації та захищеність свідомості людини від деструктивних інформаційних впливів: маніпулювання свідомістю, розповсюдження чуток, нав'язування фальшивої або беззмістовної інформації, дезінформування, спонукання до самогубства, кібербулінгу тощо. Усі ці виклики вимагають адекватного наукового дослідження і пояснення їх впливу на психіку і поведінку людини.

У зв'язку зі стрімким зростанням і удосконалення інформаційно-комунікаційних технологій вчені виокремлюють перспективні психологічні дослідження у найближчі десять років (1): психологія соціальних мереж, віртуальної реальності та нейроінтерфейсів людини і комп'ютера; психологія штучного інтелекту, людей-кіборгів і людей з імплантованими помилковими спогадами; вплив на масову свідомість і поведінку людей; збільшення дистанційних психологічних послуг, які дозволяють практикуючим психологам давати онлайн-консультації; використання штучного інтелекту (наприклад, боти-психотерапевти які відслідковують емоційні стани користувача і дають

психологічні консультації); застосування технологій віртуальної реальності та онлайн-ігр розширить можливості при роботі з фобіями і різними видами посттравматичного стресового розладу та покращить навчання за допомогою моделювання майбутньої поведінки в різних ситуаціях.

Крім того, автори зазначають, що завдяки соціальним мережам та крауд-технологіям (залучення до вирішення проблем інноваційної діяльності широкого кола осіб) психологам стане легше збирати вибірки досліджуваних. А семантичний аналіз SMS, інтернет-запитів і постів в соціальних мережах та обробка «цифрових слідів», що залишає людина стикаючись з мережею електронних пристроїв дозволить більш точно, ніж за допомогою стандартизованих психологічних опитувальників, оцінювати деякі психологічні характеристики людини і давати прогнози щодо її поведінки в майбутньому (1).

Автор концепції надіндустріальної інформаційної цивілізації Е. Тоффлер зазначає, що інформаційне суспільство потребує серйозних трансформацій у сферах освіти і організації праці. Новому суспільству знадобляться винахідливі працівники більш здатні до самостійної діяльності. І щоб підготувати таких працівників, доведеться змінити методи навчання (5). Д. Тапскотт поділяє з ним думку і говорить про те, що традиційна освітня система вже не здатна забезпечити випускникам довготривалу гарантію зайнятості, оскільки стрімкі темпи оновлення знань, обсяг яких стрімко зростає, вимагають постійного підвищення кваліфікації. Навчання перетворюється на довічне заняття оскільки інформаційне суспільство ґрунтується на розумовій праці. Проте, сам процес навчання зовсім не вимагає обов'язкового відвідування університету: інтернет дозволяє вчитися дистанційно у найкращих фахівців у своїх галузях (4).

Разом з розвитком електронних інформаційних технологій автори (4, 5) вбачають зростання темпів глобалізації, які будуть сприяти прискоренню соціальних трансформацій і вивільненню творчого потенціалу широкого кола людей для високопродуктивної праці, інтелектуалізації чи інновації. Проте, реальність констатує розвиток «лайкового мислення» та інформаційної псевдодобільності (А. В. Курпатов); ріст «диванних експертів», «спричинений гуглом, заснований на вікіпедії та підживлений соцмережами» (2); «інтелектофобію значної частини українців» (С. Дацюк) (3); стрімке зниження якості освіти за умов масовизації знань і надмірного споживання інформації (3).

Підтримуючи авторів (2, 3) хочемо наголосити, що виклики інформатизації суспільства потребують досконалих наукових досліджень і корекції існуючих освітніх стратегій та модернізації вже існуючих напрацювань у сфері управління інформаційними ресурсами.

Список бібліографічних посилань:

1. Журавлєв А. Л., Нестик Т. А., Юревич А. В. Прогноз развития психологической науки и практики к 2030 г. *Психологический журнал*. 2016. Т. 37. № 5. С. 45–64.

2. Нінолс Т. Диванні експерти. Як необмежений доступ до інформації робить нас тупішими. К.: Наш формат. 2019. 240 с.

3. Пасніченко А. Е. Забезпечення якості освіти за умов масовизації знань в інформаційну епоху. тези доп.учасників Міжнар. наук. -практ. конф. «Якісна освіта в Україні: тенденції, проблеми, перспективи» (Чернівці, 26-28 жовтня 2017 р.) Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017. С. 16-23.

4. Тапскотт Д. Электронно-цифровое общество: Плюсы и минусы эпохи сетевого интеллекта / пер. с англ. И. Дубинского. под ред. С. Писарева. К.: INT Пресс; М.: Релф бук. 1999. 432 с.

5. Тоффлер Э. Третья волна. М.: Аст, 2002. 784 с.

Руслан Беркимбаевич ЖАКУПЕКОВ,

военный институт Национальной гвардии Республики Казахстан, начальник кафедры физической подготовки и спорта, подполковник

Руслан Талгатович МУЛЬДИНОВ,

военный институт Национальной гвардии Республики Казахстан, старший преподаватель, начальник физической подготовки и спорта, капитан

Асет Алтынбекович БАЙСБАЕВ,

военный институт Национальной гвардии Республики Казахстан, преподаватель кафедры физической подготовки и спорта, капитан

ОРГАНИЗАЦИЯ УЧЕБНО-ТРЕНИРОВОЧНОГО ПРОЦЕССА ПО САМБО С УЧЕТОМ БИОМЕХАНИЧЕСКОГО ОБОСНОВАНИЯ

Задачи по совершенствованию физической подготовки военнослужащих выступают в качестве наиболее значимых целей организации боевой подготовки, а также процесса воинского обучения, воспитания и повышения эффективности военно-профессиональной деятельности военнослужащих в Вооруженных Силах Республики Казахстан. Целью физической подготовки в ВС РК служит обеспечение необходимого уровня физической подготовленности военнослужащих для выполнения боевых и других задач в соответствии с их предназначением.

Современные условия требуют применения борьбы самбо в целях подготовки военнослужащих, в частности в рамках международных соревнований по всему миру. Казахские самбисты демонстрируют довольно высокий уровень физической подготовленности в данном виде спорта, однако современная система подготовки военнослужащих нуждается в постоянном совершенствовании, следовательно, необходимо регулярно пересматривать обоснования для организации учебно-тренировочных занятий.

В ряде литературных источников по спортивной борьбе имеют место определения, в которых отличительными чертами техники являются целесообразность, рациональность и автоматизм. Так один из ведущих специалистов спортивной борьбы Г. И. Попов дает формулировку техники борьбы как совокупности «рациональных, разрешенных правилами, действий и приемов, применяемых для достижения победы» (2). Следовательно, если прием не рационален, в нем отсутствует и сама техника. С таким выводом трудно согласиться.

Биомеханика есть частный случай механики, разработанной применительно к человеческому телу. С точки зрения биомеханики, человеческое тело представляет целую цепь подвижных звеньев, подчиненных основным законам механики. Действие мышечного аппарата, подчиненного нашей воле, или действие внешних сил на данный аппарат всегда зависит не только от собственных механических свойств всей вышеуказанной цепи, но и от